Stockholm Bloodbath

Slideshow Anders Dernback / text Wikipedia

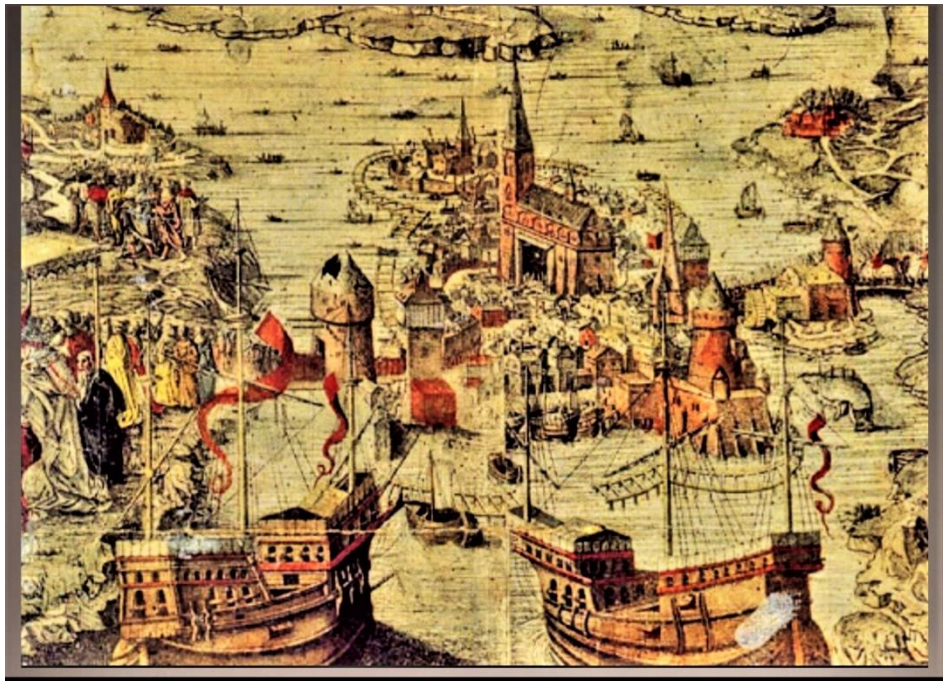

The **Stockholm Bloodbath** (Swedish: *Stockholms blodbad*, Danish: *Det Stockholmske Blodbad*) was a trial that led to a series of executions in Stockholm between 7 and 9 November 1520. The event is also known as the **Stockholm massacre**.

Background

Political factions in Sweden

The Stockholm Bloodbath was a consequence of conflict between Swedish pro-unionists (in favour of the Kalmar Union, then dominated by Denmark) and anti-unionists (supporters of Swedish independence), and also between the anti-unionists and the Danish aristocracy, which in other aspects was opposed to King Christian. The anti-unionist party was headed by Sten Sture the Younger, and the pro-unionist party by the Archbishop Gustavus Trolle.

STURE

TROLLE

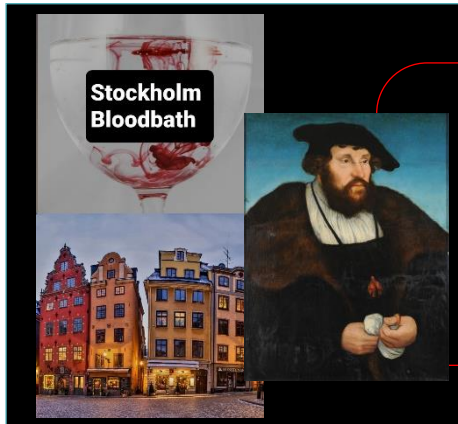

Stockholm Bloodbath

Christian II (1 July 1481 – 25 January 1559) was a Scandinavian monarch under the Kalmar Union who reigned as King of Denmark and Norway, from 1513 until 1523, and Sweden from 1520 until 1521. From 1513 to 1523, he was concurrently Duke of Schleswig and Holstein in joint rule with his uncle Frederick.

As king, Christian tried to maintain the Kalmar Union between the Scandinavian countries which brought him to war with Sweden, lasting between 1518 and 1523. Though he captured the country in 1520, the subsequent slaughter of leading Swedish nobility, churchmen, and others, known as the Stockholm Bloodbath, caused the Swedes to rise against his rule. He was deposed in a rebellion led by the nobleman and later king of Sweden Gustav Vasa. He attempted to bring in a radical reform of the Danish state in 1521–22, which would have strengthened the rights of commoners at the expense of the nobles and clergy. The nobility rose against him in 1523, and he was exiled to the Netherlands, ceding the Danish throne to Fredrick I. After attempting to reclaim the thrones in 1531, he was arrested and held in captivity for the rest of his life, first in Sønderborg Castle and later at Kalundborg Castle. Supporters tried to restore him to power both during his exile and his imprisonment but they were defeated decisively during the Count's Feud in 1536. Christian died at Kalundborg in 1559.

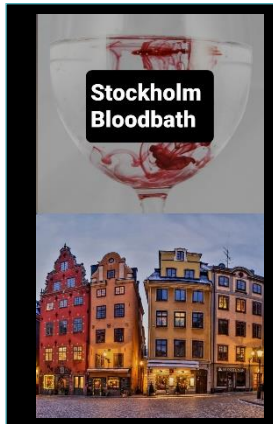

Stockholm Bloodbath

Christian and Isabella on an altar in Elsinore.

Stockholm Bloodbath

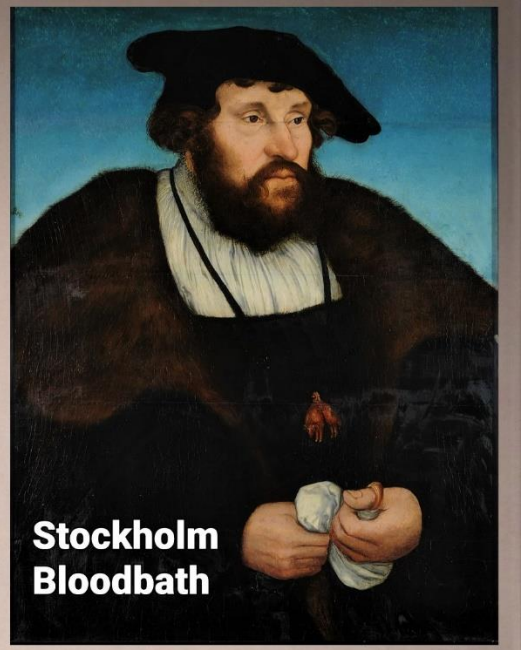

The **Stockholm Bloodbath** (Swedish: *Stockholms blodbad*, Danish: *Det Stockholmske Blodbad*) was a trial that led to a series of executions in Stockholm between 7 and 9 November 1520. The event is also known as the **Stockholm massacre**.

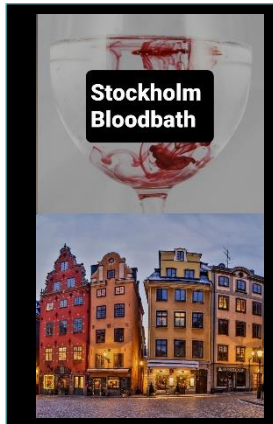

Stockholm Bloodbath

Military interventions of King Christian

King Christian, who had already taken measures to isolate Sweden politically, intervened to help Archbishop Trolle, who was under siege in his fortress at Stäket. However, he was defeated by Sture and his peasant soldiers at Vedila, and forced to return to Denmark. A second attempt to bring Sweden back under his control in 1518 was also countered by Sture's victory at Brännkyrka. Eventually, a third attempt made in 1520 with a large army of French, German and Scottish mercenaries proved successful.

Sture was mortally wounded at the Battle of Bogesund on 19 January 1520. The Danish army, unopposed, was approaching Uppsala, where the members of the Swedish Riksdag of the Estates had already assembled. The senators agreed to render homage to Christian, on condition that he give a full amnesty for past actions and a guarantee that Sweden should be ruled according to Swedish laws and customs. A convention to this effect was confirmed by the king and the Danish Privy Council on 31 March. Sture's widow, Lady Kristina, was still resisting in Stockholm with support from the peasants of central Sweden, and defeated the Danes at Balundsås on 19 March. Eventually, her forces were defeated at the Battle of Uppsala

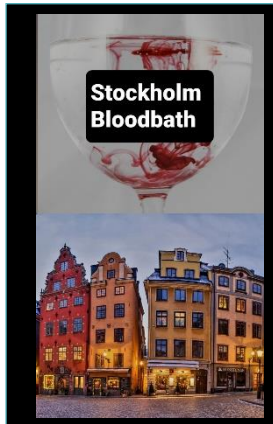

Stockholm Bloodbath

In May, the Danish fleet, led by King Christian, arrived and Stockholm was attacked by land and sea. Lady Kristina resisted for four months longer, and in the beginning of autumn Kristina's forces began winning. The inhabitants of Stockholm had a large supply of food and fared relatively well. Christian realized that his stockpile was dwindling and that it would doom his army to maintain the siege throughout the winter. With the help of Bishop Mattias, Hemming Gadh and other Swedes of high stature, Christian sent a proposal for retreat that was very advantageous for the Swedes. During a meeting on what is thought to be Beckholmen, outside of Djurgården, Christian swore that all acts against him would be forgotten, and gave pardon to several named persons (including Gustav Vasa, who had escaped from Denmark, where he had been held hostage). Lady Kristina would be given Hörningsholm and all Mörkön as a fief, and was also promised Tavastehus in Finland. When this had been written down on paper, the mayor of the city delivered the keys to the city on Södermalm and Christian held his grand entry. Shortly after, he sailed back to Denmark, to return in October for his coronation.

On 4 November, Christian was anointed by Gustavus Trolle in Storkyrkan Cathedral and took the usual oath to rule the kingdom through native-born Swedes only. A banquet was held for the next three days. Lots of wine and beer was drunk and good jokes were cracked between Danes and Swedes.

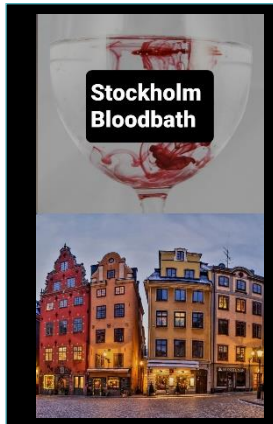

Stockholm Bloodbath

Massacre

On the evening of 7 November, Christian summoned many Swedish leaders to a private conference at the palace. At dusk on 8 November, Danish soldiers, with lanterns and torches, entered a great hall of the royal palace and imprisoned several noble guests. Later in the evening, even more of the king's guests were imprisoned. All these people had previously been marked down on **Archbishop Trolle's proscription list.**
The following day, 9 November, a council, headed by Archbishop Trolle, sentenced the proscribed to death for being heretics; the main point of accusation was their having united in a pact to depose Trolle a few years earlier. However, many of them were also leading men of the Sture party and thus potential opponents of the Danish kings. At noon, the anti-unionist bishops of Skara and Strängnäs were led out into the great square and beheaded. **Fourteen noblemen, three burgomasters, fourteen town councillors and about twenty common citizens of Stockholm were then hanged or beheaded.**

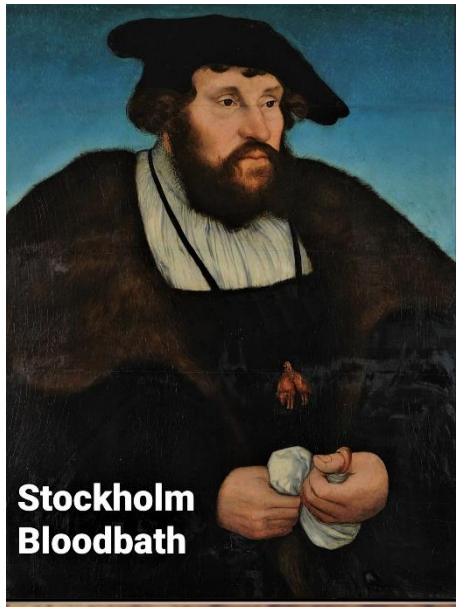

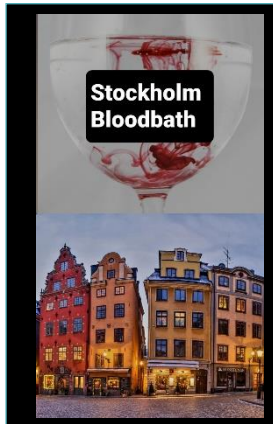

Stockholm Bloodbath

The executions continued throughout the following day (10 November). According to the chief executioner, Jörgen Homuth, 82 people were executed. It has been claimed that Christian also took revenge on Sten Sture's body, having it dug up and burnt, as well as the body of his child. Sture's widow Lady Kristina and many other noblewomen were taken as prisoners to Denmark.

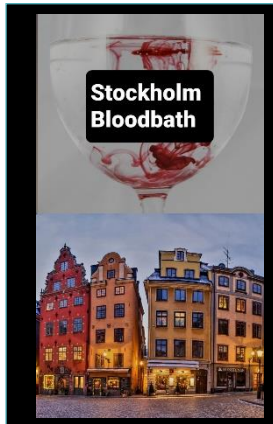

Stockholm Bloodbath

Storkyrkan, also called Stockholms domkyrka (Stockholm Cathedral) and Sankt Nikolai kyrka (Church of Saint Nicholas), is the oldest church in Stockholm. Storkyrkan lies in the centre of Stockholm in Gamla stan, between Stockholm Palace and Stortorget, the old main square of Stockholm. It was consecrated to Saint Nicholas in 1306 but construction of the church probably started in the 13th century. Inside, Storkyrkan still maintains much of its late medieval appearance in the form of a hall church with a vaulted ceiling supported by brick pillars. The exterior of the church is however uniformly Baroque in appearance, the result of extensive changes made in the 18th century.

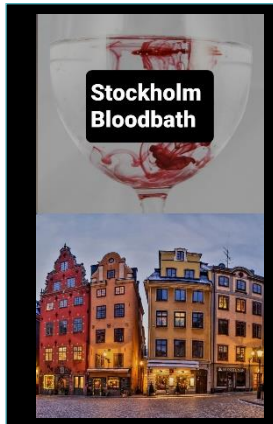

Stockholm Bloodbath

Storkyrkan visible at the end of Slottsbacken from across the water. The church is part of a coherent ensemble of Baroque architecture surrounding Stockholm Palace.

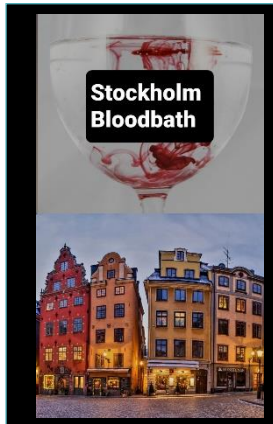

Stockholm Bloodbath

Stockholm Bloodbath as it was depicted in Blodbadsplanschen.

Christian justified the massacre in a proclamation to the Swedish people as a measure necessary to avoid a papal interdict, but, when apologising to the Pope for the decapitation of the bishops, he blamed his troops for performing unauthorised acts of vengeance.
Gustav Vasa was a son of Erik Johansson, one of the victims of the executions. Vasa, upon hearing of the massacre, travelled north to the province of Dalarna to seek support for a new revolt.
The population, informed of what had happened, rallied to his side. They were ultimately able to defeat Christian's forces in the Swedish War of Liberation. The massacre became the catalyst that permanently separated Sweden from Denmark.

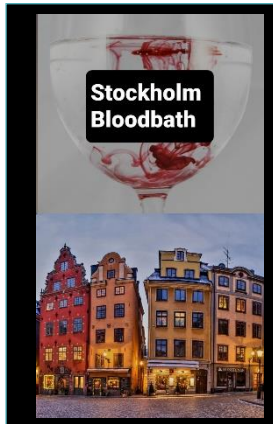

Stockholm Bloodbath

Later reception and propaganda
The Stockholm Bloodbath precipitated a lengthy hostility towards Danes in Sweden, and from then on the two nations were almost continuously hostile toward each other. These hostilities, developing into a struggle for hegemony in the Scandinavian and North German area, lasted for nearly three hundred years. Memory of the Bloodbath served to let Swedes depict themselves (and often, actually regard themselves) as the wronged and aggrieved party, even when they were the ones who eventually took the political and military lead, such as the conquest and annexation of Scania until the Treaty of Roskilde in 1658.

Denmark-Norway ceded the Danish provinces of Terra Scania and the Norwegian provinces of Trondheim and Bahusia to Sweden. In red; Hallandia was already ceded to Sweden for a 30-year period. In yellow; the provinces of Terra Scania and Bahusia. In purple; provinces that were returned to Danish rule as a result of the peace accords in Copenhagen in 1660. Created by Kasper Holl, 2005.

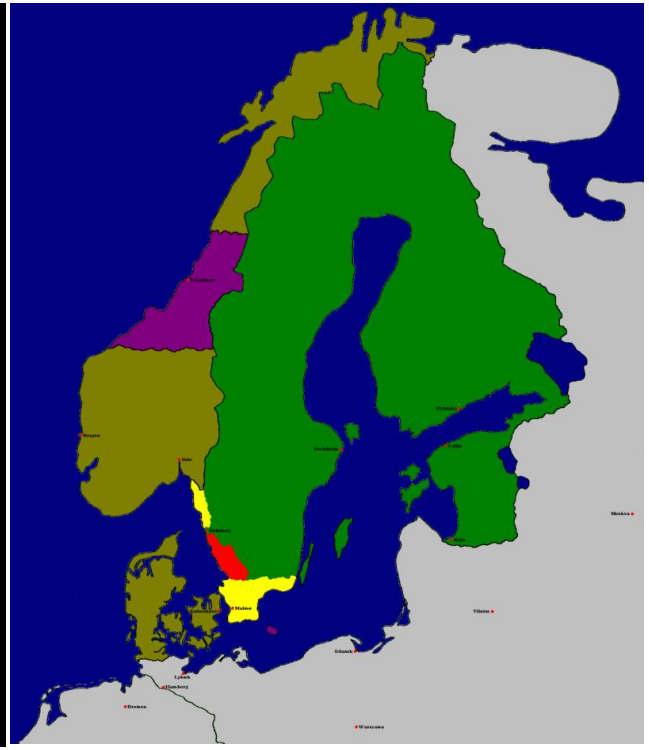

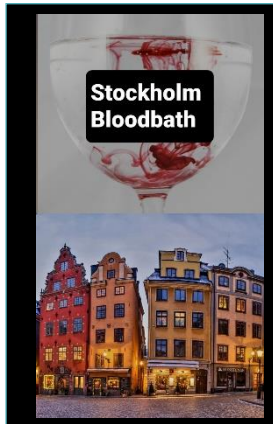

Stockholm Bloodbath

Joakim Brahe one of the Victims

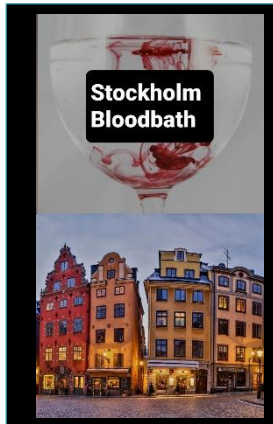

Stockholm Bloodbath

Some of The Victims

Mattias Gregersson (Lillie), biskop i Strängnäs
Biskop Vincentius, biskop i Skara
Erik Abrahamsson (Leijonhufvud), riksråd
Måns Gren, riksråd
Erik Ryning, riksråd
Kristiern Bengtsson (Oxenstierna) d.y., riksråd
Erik Johansson (Vasa), riksråd, far till Gustav Vasa
Bengt Gylta, riksråd
Erik Nilsson (Gyllenstierna) (Gyllenstierna af Nynäs)
Eskil Nilsson (Gyllenstierna) (Gyllenstierna af Nynäs)
Erik Knutsson (Tre Rosor)
Joakim Brahe, riksråd
Erik Kuse, slottsfogde på slottet Tre Kronor
Olof Björnsson (Halvmåne), slottsfogde på slottet Tre Kronor
Måns Jonsson, slottsfogde på slottet Tre Kronor
Jöns Gudmundsson, borgmästare
Anders Olofsson, borgmästare
Anders Henriksson, borgmästare
Olof Hansson, rådman

Måns Budde, rådman
Baggans Björn, rådman
Anders Ruth, rådman
Anders Karlsson (Ödebyätten), rådman
Mickel Nilsson, rådman
Knut Öning, rådman
Erik Helsing, rådman
Peder Eriksson, rådman
Asmund, rådman
Mats Crona, rådman
Jakob Pedersson, rådman
Nils Bergsson, rådman
Heming Grönskalle, rådman
Henrik Strobock, borgare
Lambrekt Båding, borgare
Hans Weser, borgare
Hans Vävare, köpman.

Simon Skräddare, borgare
Långe Nils, borgare
Peder Staffansson, borgare
Påvel Skinnare, borgare
Gudmund Skinnare, borgare
Erik Smältare, borgare
Peder Budde, borgare
Anders Köttmånglare, borgare
Mats Tunnbindare, borgare
Nils Matsson, borgare
Lambrekt Bardaskär, borgare
Lasse Hass, borgare
Kettil Skrivare, tjänstefolk
Olof Walram, lågfrälse
Erland Esbjörnsson, lågfrälse
Sven Joensson (Svart)

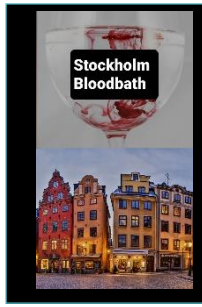

Stockholm Bloodbath

In Swedish

Med stöd i kanonisk rätt avrättades närmare 100 personer de följande dagarna. Bland de avrättade återfanns många inom aristokratin som hade givit sitt stöd åt Sturepartiet under de föregående åren.

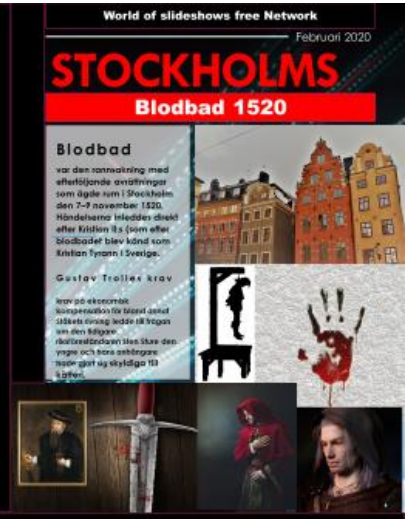

Den 80-årige ärkebiskopen i Uppsala, Jakob Ulfsson, avgick 1515. I enlighet med kanonisk rätt föreslog han som sin efterträdare den 26-årige Gustav Trolle, son till den tidigare riksföreståndaren Erik Trolle. Av påven Leo X fick Gustav Trolle dennes skydd för den under ärkebiskopen lydande borgen Almarestäket och länet omkring detta. Påven gav också Gustav Trolle rätt att utlysa interdikt över den eller de som bestred denna rätt.

När Gustav Trolle återvände till Sverige från Rom i september 1515 fick han veta att riksföreståndaren Sten Sture den yngre dragit in länet kring Almarestäket. Gustav Trolle hävdade att länet för evig tid hade överlåtits till ärkebiskopsätet medan Sten Sture hävdade sin rätt att dra in och förläna län.

Gustav Trolle började förbereda sig på en militär sammandrabbning genom att samla förråd och förstärka Almarestäket med kanoner. Sten Sture försökte få riksrådet med sig för att göra en väpnad insats mot ärkebiskopen men då utan framgång.

Under hösten 1516 inledde Sten Sture med väpnade trupper en belägring av Stäket. Denne menade att då Gustav Trolle varken avlagt trohetsed till riksföreståndaren eller sin ed till riksrådet måste han ha avlagt trohetsed till någon annan.

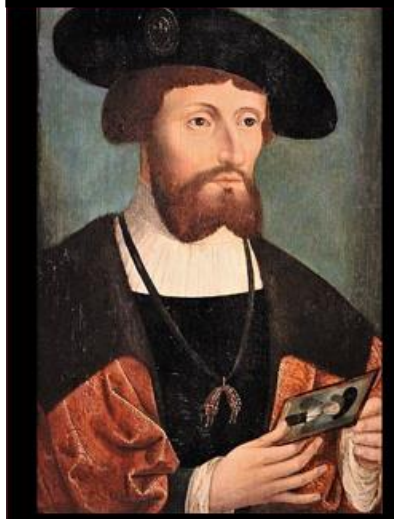

Ärkebiskopen tvingades kapitulera före årsskiftet 1518 och fängslades i Västerås slott. Kort senare avsade han sig ämbetet som ärkebiskop. Ärkebiskopen av Lund bannlyste med stöd av den kanoniska rätten våldsverkarna, det vill säga uteslöt dem helt från den kyrkliga gemenskapen med gudstjänster,

År 1519 gav påven ärkebiskopen av Lund och biskopen av Odense tillstånd att med alla medel arbeta för att Gustav Trolle släpptes fri, Almarestäket återuppbyggdes och att kyrkan fick ersättning för skadan. Påven gav också biskoparna rätt att bannlysa de skyldiga samt utfärda interdikt över Sverige.

Den danske kungen Kristian II inledde i januari 1520 ett militärt anfall mot Sverige. Kristian ansåg sig ha rätt till den svenska tronen eftersom han genom en särskild valförsamling i maj 1499 utvalts till svensk tronföljare. Den militära truppen bestod av mellan 6 000 och 7 000 man

Sten Sture och de svenska trupperna intog ställningar vid Åsunden i Västergötland men tvingades retirera. De danska trupperna delades upp och rörde sig norrut genom Västergötland och Östergötland. Sten Sture dog i början av februari, efter att ha sårats vid Slaget på Åsundens is

Försök från biskopar att medla mellan Sten Sture och ärkebiskopen avvisades av Sten Sture. Vid ett riksmöte i Stockholm i november **1517 förklarades Gustav Trolle skyldig** och mötet beslutade att riva Almarestäket. I det av riksmötet utfärdade dombrevet, även kallat "sammansvärjningsbrevet", förklarades ärkebiskopen skyldig till högmålsbrott och att borgen skulle rivas ned. De närvarande lovade att bistå varandra om domkapitlet eller ärkebiskopen skulle bannlysa dem.

Sten Sture den yngres död på Mälarens is, av Carl Gustaf Hellqvist (1880).

I början av mars erkände det svenska riksrådet Kristian II som svensk kung. Sten Stures änka Kristina Nilsdotter (Gyllenstierna) som ledde försvaret av Stockholm vägrade dock ge upp. Kristian II hade inte råd med en långvarig belägring av Stockholm, omgivet av stadsmur vid slottet Tre Kronor

Försvararna ville ha amnesti för att ge upp och ett amnestibrev utfärdades av Kristian II den 5 september. I brevet gav Kristian II amnesti till avlidne Sten Sture, hans änka Kristina Gyllenstierna och alla deras medhjälpare för allt vad de gjort mot Kristian själv och unionskungarna Hans och Kristian I. Amnestin gällde också allt det som Sturepartiet gjort mot kyrkan, inklusive Stäkets rivning. Kristina och hennes anhängare garanterades också att få behålla alla egendomar och förläningar. I ett särskilt brev gavs också amnesti för Stockholms stad. Den 7 september överlämnades Stockholms slott till kung Kristian II. Han kröntes till kung av Sverige i Storkyrkan.

Rannsakningen

Slottet från norr på 1570-talet från Stockholmsvyerna i Civitates orbis terrarum, ca 50 år efter blodbadet. Efter kröningen följde en kröningsfest på slottet Tre Kronor som pågick i tre dagar. Gästerna kallades onsdagen den 7 november till slottets stora sal. Inför alla gäster och kungen framträdde den avsatte ärkebiskopen Gustav Trolle och framförde de krav på ekonomisk ersättning som kyrkan ställde för rivningen av Almarestäket, ersättning för stölder från Uppsala domkyrka och ärkebiskopsgården, ersättning för att ärkebiskopen och biskop Jakob Ulfsson hade suttit fängslade i Stockholm och biskop Otto i Västerås hade suttit inlåst på Västerås slott.

Sten Stures anhängare hade också bland annat tvingat präster att hålla gudstjänst trots att interdikt var utfärdat. Gustav Trolle krävde därför en ekonomisk ersättning på över en miljon mark lödigt silver. Som skyldiga räknade ärkebiskopen upp Sten Sture, hans änka Kristina Nilsdotter (Gyllenstierna), hennes mor Sigrid Eskilsdotter, riksrådet Måns Gren, riksrådet Joakim Brahe, riksrådet Erik Ryning, riksrådet Kristiern Bengtsson, frälseman Mikael Nilsson (Halvhjort av Ärnäs), frälseman Olof Valram, slottsfogde Erik Kuse, frälseman Klas Kyle, slottsfogden Olof Björnsson (Halvmåne), Bengt Eskilsson (Skällnäsätten), Erik Nilsson, Eskil Nilsson, borgarna Peder Skräddare, Sven Hök, Peder Smed samt samtliga borgmästare och rådmän i Stockholms stad. Gustav Trolle avslutade med att påstå att de uppräknade hade gjort sig skyldiga till "uppenbart kätteri". Inom den kanoniska rätten betydde det att den anklagade hade manifesterat sitt kätteri på ett så utstuderat sätt att vidare bevisning inte var nödvändig.

Efter att ärkebiskopens krav hade framställts

började en rannsakning där de anklagade fick tillfälle att yttra sig. Kristina Gyllenstierna presenterade det så kallade sammansvärjningsbrevet där Almarestäkets rivning hade beslutats och där utfärdarna förklarat sig ha för avsikt att hålla ihop mot eventuella påföljder från kurian i Rom. En av utfärdarna var Linköpings biskop **Hans Brask** som dock hävdade att han mot sin vilja tvingats till detta, vilket han på något sätt kunde visa. Enligt folklig tradition skedde detta genom att det under hans sigill fanns en lapp med texten **"Härtill är jag nödd och tvungen".** Rannsakningen pågick hela dagen och på kvällen blev flera av deltagarna gripna. Biskoparna Mattias och Vincent fängslades för sig, övriga fängslades i slottstornet.

Kätteri

Följande dag sammanträdde en grupp på fjorton präster på slottet för att ta ställning till om de anklagade verkligen gjort sig skyldiga till kätteri. I gruppen ingick ärkebiskopen, biskoparna av Västerås, Linköping och Odense, domprosten Göran Turesson, ärkedjäknen Verner från Linköping, ärkedjäknen Larens Andreæ från Strängnäs, dekanen Jöns, doktor Peder Galle, doktor Erik Geting, dominikanmunken Laurens, kanikerna Mattis och Henrik från Uppsala samt kaniken Sven från Skara. Gruppens uppgift blev att svara på om de gärningar **som Gustav Trolle föregående dag räknat upp var uppenbart kätteri mot kyrkan.**

I sin klagoskrift hade **Gustav Trolle** anklagat sina motståndare dels för brott vad gäller de kyrkliga ämbetsmännen, dels brott vad gäller kyrkans egendom. Den kyrkliga lagstiftningen vad gäller detta hade slagits fast i det femte laterankonciliet 1514 och straffet var bannlysning. Gustav Trolle menade också att hans motståndare hade tvingat stiftets präster att hålla gudstjänst trots att ärkebiskopen i Lund utfärdat interdikt. Straffet för detta var enligt kanonisk rätt bannlysning.

De församlade prästerna kom fram till att dessa gärningar verkligen var uppenbart kätteri. I sitt svar, sententian, angav de församlade prästerna inget straff utan de anklagade överlämnades till den världsliga rättvisan, Kristian II, att verkställa det i praxis fastställda straffet: bränning på bål. Enligt kanonisk rätt hade **Kristian II ingen rätt att ompröva ett domslut från en andlig domstol.** Huruvida gruppen av präster verkligen var en andlig domstol har det rått olika uppfattning om bland historikerna och svaret på den frågan avgör om de efterföljande avrättningarna är juridiskt legitima.

Avrättningarna

Två scener från Blodbadstavlan. Till vänster halshuggs de två biskoparna; till höger grävs kistan med Sten Sture den yngres kropp upp.
Avrättningarna på Stortorget utanför Stockholms slott började vid middagstid måndagen den 8 november 1520 med att biskoparna Mattias och Vincent halshöggs med svärd. Efter det avrättades 15 adelsmän med svärd. Därefter hängdes Stockholms borgmästare och rådmän från en galge som uppförts på torget. Följande dag avrättades adelsmännens tjänstefolk och andra medhjälpare.

Bål tändes på Södermalm

Den 10 november tändes stora bål på Södermalm på den plats där Katarina kyrkogård senare anlades och där brändes kropparna efter de avrättade. Sten Sture den yngres grav i Svartbrödraklostret grävdes upp och liket kastades också på bålet.

Med stöd av sententian avrättades mellan 50 och 60 personer. I denna utpekades Sten Sture den yngre och ytterligare 17 namngivna personer samt borgmästare och rådsmän i Stockholms stad. Utöver dessa avrättades en stor grupp människor som inte hade utpekats i Gustav Trolles klagoskrift. Mickel Nilsson och Klas Kyle, tidigare slottsfogdar på Stockholms slott undslapp straff och Kristina Gyllenstierna och Sigrid Banér hamnade istället i fängelse.
De två biskoparna Mattias och Vincent hörde inte heller till de anklagade, trots det blev de de första att avrättas och deras avrättning stred i varje fall mot kanonisk rätt

Det finns **olika uppgifter** om det exakta antalet avrättade i Stockholm. Enligt den ansvarige bödeln, den tyske officeren Jörgen Homuth, avrättades 82 personer. Stämmer uppgiften avrättades 20-30 personer utöver de av Gustav Trolle utpekade.

Medan avrättningarna pågick skrev Kristian II ett brev till påve Leo X i Rom där han förklarade att det under rannsakningen den 7 november upptäckts att Sturepartiet hade tänkt att tända eld på slottets krutförråd och att slottsvakterna när detta upptäckts blivit så rasande att de gått till anfall mot Sten Sture den yngres anhängare och att i den kalabaliken hade även biskoparna Mattias och Vincent dödats.

Mattias Gregersson (Lillie), biskop i Strängnäs
Biskop Vincentius, biskop i Skara
Erik Abrahamsson (Leijonhufvud), riksråd
Måns Gren, riksråd
Erik Ryning, riksråd

Avrättade

Kristiern Bengtsson (Oxenstierna) d.y., riksråd
Erik Johansson (Vasa), riksråd, far till Gustav Vasa
Bengt Gylta, riksråd
Erik Nilsson (Gyllenstierna)
Eskil Nilsson (Gyllenstierna)
Erik Knutsson (Tre Rosor)
Joakim Brahe, riksråd
Erik Kuse, slottsfogde på slottet Tre Kronor
Olof Björnsson (Halvmåne), slottsfogde på slottet Tre Kronor
Måns Jonsson, slottsfogde på slottet Tre Kronor
Jöns Gudmundsson, borgmästare
Anders Olofsson, borgmästare
Anders Henriksson, borgmästare
Olof Hansson, rådman
Måns Budde, rådman

Avrättade

Baggans Björn, rådman
Anders Ruth, rådman
Anders Karlsson (Ödebyätten), rådman
Mickel Nilsson, rådman
Knut Öning, rådman
Erik Helsing, rådman
Peder Eriksson, rådman
Asmund, rådman
Mats Crona, rådman
Jakob Pedersson, rådman
Nils Bergsson, rådman
Heming Grönskalle, rådman
Henrik Strobock, borgare
Lambrekt Båding, borgare
Hans Weser, borgare
Simon Skräddare, borgare
Länge Nils, borgare
Peder Staffansson, borgare
Påvel Skinnare, borgare
Gudmund Skinnare, borgare
Erik Smältare, borgare
Peder Budde, borgare
Anders Köttmånglare, borgare
Mats Tunnbindare, borgare
Nils Matsson, borgare
Lambrekt Bardaskär, borgare
Lasse Hass, borgare
Kettil Skrivare, tjänstefolk
Olof Walram, lågfrälse
Erland Esbjörnsson, lågfrälse
samt drygt 35-40 av de adligas tjänstefolk